GAZETA KRAKOWSKA

Nro 52.

Z KRAKOWA DNIA 1 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELE.

Z Warszawy d. 22 Czerwca.

D. 20 b. m. obchodzono tu uroczyście rocznicę ogłoszenia Królestwa Polskiego. W Kościele Metropolitalnym, gdzie wszystkie Władze kraiowe zebrane były, JW. Arcybiskup Warszawski Prymas Królestwa Polskiego, odprawił Mszą Swiętą, tudzież modlitwy za pomyślność łaskawie nam panuiącego Monarchy, Wskrzesiciela bytu narodowego, i za całą Nayjaśnieyszą Rodzinę Jego. Nakazana na ten dzień wielka parada woyskowa dla niepogody nie miała mieysca. W teatrze narodowym było widowisko bezpłatne, a oświecenie miasta i gmachów publicznych zakończyło uroczystość dnia tego.

Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego.

Postanowieniem Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 29 Maia r. b. Deputacyia do Spraw Instytutów zniesionych rozwiązana została. Czynności, któremi się dotąd rzeczona Deputacyia trudniła, załatwiane będą odtąd przez Kommissyią Rządową Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego. Do Kommissyi Rządowey zatem w sprawach tyczących się zniesionych Instytutów udawać się należy.

W Warszawie dnia 19 Czerwca 1821.

Minister Prezyduiący
(podpisano) Stanisław Grabowski.
Sekretarz Jeneralny
Głuszyński.

Z Poznania d. 16 Czerwca.

Dzisieysza Gazeta tuteysza umieściła obwieszczenie JW. Zerboni di Sposetti, naczelnego Prezesa, wydane w Berlinie dnia 12 b. m., iż Królewska Rada Stanu ukończyła obrady względem utworzenia w W. Xięztwie Poznańskiem Ziemskiego Towarzystwa Kredytowego, funduszem umorzenia opatrzonego. Bank Królewski i niektóre publiczne Instytuty pieniężne oświedczyły chęć przyymować w Listach zastawnych (Pfandbryfe) swoie pretensyie hypoteczne w tey prowincyi lokowane, a przy wielkiey rękoymii, wypływaiącey z utworzyć się maiącego związku Kredytowego, można sobie obiecywać iż wielu hypotecznych wierzycieli póydzie za ich przykładem.

Z Paryża d. 13 Czerwca.

Jeneralny prokurator wyłuszczył izbie Parów d. 5 stan sprawy przeciw spiskowym d. 19 Sierpnia 1820 i dowodził, że spisek ten nie był wymysłem policyi, ale istotnie uknowany; bo czyliż pomyśleć można, ażeby urzędowe osoby do tego stopnia posunęły podstęp, iżby 60 ludzi wplątały w zmowę, która im życiem grozi? Ucieczka Nantila iest przypadkowa, ale nie ułożona. Jego pomięszanie, któ̇re po odkryciu spisku na nim postrzeżono, dowodzi, iż nie mógł się w prawach opieki spodziewać. — Nazaiutrz wniosł tenże prokurator: aby Sausset i Delacombe uwolnionemi, 9 iako należący do spisku na śmierć, Caron na 10cioletnie wygnanie, a 17 na 5cioletnie więzienie i zapłacenie 500 do 2000 Fr. skazanemi zostali; ostatni za to, iż niedonieśli o spisku.

W izbie Deputowanych ciągną się ieszcze spory względem budżetu. Każdy wydatek doznaie wielkiego oporu, wszelako przezwyciężaią Ministrowie.

W Cette założony został d. 23 Maia pierwszy kamień na nowy port, w którym nietylko kupieckie, ale i woienne okręty mieście się będą mogły. (Nad morzem środziemnem posiada tylko Francyja porty w Marselii i Tulonie, które leżą na wschodzie, a wreszcie przestrzeni niema żadnego schronienia dla okrętów przeciw burzom. Cette potrzebuie tem więcey mieysca schronienia, że prowadzi znaczny handel, i że kanał Langwedocki łączący ocean z morzem środziemnem, tam do ostatniego wpada.)

D. 10 ambasador Rossyyski Hr Pozzo di Borgo, a d. 11 ambasador Austryiacki Baron Vincent mieli uroczyste posłuchania u Króla. Mówią, że i Pruski poseł Hr. Golz powróci tu iako ambasador.

Do Baiony przybywa ciągle mnóstwo wychodźców Hiszpańskich, a mianowicie Xięży i Mnichów.

Na morze środziemne wypłynie z Tulonu obserwacyyna eskadra Francuzka pod rozkazami Kontraadmirała Halgan.

Gazeta Francyi zawiera wiadomość, że Królewic Oskar, następca tronu Szwedzkiego, choruie na trawiącą gorączkę i lękaią się o iego życie. Przypisuią tę chorobę klimatowi Szwedzkiemu, który odstręcza także Królowę, matkę iego, od powrotu do Szwecyi.

Podofficerom i żołnierzom, którzy nad przepis dłużey w służbie zostawać będą, zapewniono teraz, oprócz powierzchnego znaku na naremniku, żołd dodatkowy.

Fryderyk Wielki i Wolter wystąpili tu znowu na scenę i sprowadzaią do teatru *Varietés* mnostwo widzów. Grana niedawno na nim sztuka nosi tytuł: *L'auberge du Grand Frederic* i ma bydź trafnie i dowcipnie napisana.

Jenerał Hiszpański Elio został przez kommissyią woyskową w Walencyi na szubienicę skazany; dziennik sporów wątpi iednak, aby Król dopuścił stracić jenerała, któremu winnien ocalenie swey korony.

W Maroko po poddaniu się Cesarzowi Solimanowi miasta Tetuan przywróconą została spokoyność.

Z Lizbony d. 26 Maia.

Stany nakazały dawniey zdać sobie sprawę o postępowaniu posłów Portugalskich przy Dworach zagranicznych, co wczoray nastąpiło. Czterech posłów i spra-

wdiących interessa za granicą oświadczyli, iż tylko rozkazów Króla słuchaią, których zdraycami oyczyzny ogłoszono i sądzić rozkazano.

Z Madrytu d. 8 Czerwca.

W rozkazie dziennym [oznaymił Jenerał Morillo podofficerom i żołnierzom, iż Król z powodu uroczystości S. Ferdynanda kazał im po 2, 3 i 4 reale wypłacić, i napomina ich do podwoienia wierności ku świętey Osobie J. K. Mci.

Merino okazuie się teraz strasznieyszym niżeli dawniey. D. 26 Maia uderzył z około 100 ludzi piechoty i jazdy na oddział Katalońskich ochotników w Tordu. elos (dawney Kastylii) i wezwał officera do poddania się, poniewaź przykro mu iest krew Hiszpańską przelewać i przeciw zasadom swey religii działać. Officer odpowiedział na to: że sądzi się równo bydź dobrym Chrześcianem, iak oblegaiący i ubolewa bardzo, iż przelać się musi krew Hiszpańska. Broń, którey złożenia od niego wymaga, powierzoną mu od narodu została i iest za nią odpowiedzialnym; póki tylko krew w iego żyłach płynąć będzie nie złoży iey, a zwłaszcza przed takim motłochem. Merino kazał więc przypuścić szturm; Katalończykowie bronili się walecznie, ale gdy zabrakło im ammunicyi i nie pozostał tylko bagnet, zostali przemożonemi i Merino kazał ich rozstrzelać. (Oprócz officera pozostać iescze z nich miało 8 żołnierzów.) Jak tylko Jenerał Empecinado dowiedział się o tem, napisał do Merino: Okrucieństwo, które WPan popełniłeś przeciw ochotnikom Katalońskim przeięło mnie i żołnierzy obrzydzeniem. Godny ten WPana i niecnych Iego trabantów czyn, uwieńcza WPana dzieło i okazuie całemu narodowi Iego dzikość i sprosne postępowanie. Gdy kropla krwi nieszczęśliwych Katalończyków, których kazałeś rozstrzelać, więcey warta niżeli krew wszystkich otaczaiących Cię zbrodniarzów, przeto, iakkolwiek WPan zdaiesz się nie znać całey wielkości popełnionego przeciw ludzkości i prawom obywatelskim okrucieństwa, musze WPanu donieść, iż ieżeli iescze raz dopuścisz się tak niecnego zaboystwa, tedy oyców, matki, żony, dzieci i t. d. każdego z kary godney bandy WPana taki sam los spotka, równie iak tych buntowników którzy dostaną się w nasze ręce. Smierć każdego prawego Hiszpana zemszczoną bydź musi śmiercią dziesięciu łotrów bandy WPana. — Gdy d. 2 b. m. doniesiono Stanom o tem zdarzeniu, wniosła iedna z kommissyy, aby prowincyią Burgos ogłosić w stanie woyny i woyskowemu dowódcy nadać nieograniczoną władzę. Nie sądzono iednak niebezpieczeństwa tak bydź wielkim, aby wypadało uciekać się do tak rozpaczaiącego środka, ponieważ rząd ma dosyć siły do zapobieżenia temu, i należy tylko zapewnić się o osobach nieposłusznych Xięży. — Moreno-Guero wniósł, aby prosić Króla o nadzwyczayne zwołanie Stanów, bo niech tylko dwa dni przestaną obradować, wszystko zgubionem zostanie; przyiaciele bezrządu poprzysięgli obalenie konstytucyi, &c. Z wielu miast nadeszły także prośby o zwołanie nadzwyczaynych Stanów; lecz nic iescze nie postanowiono.

Policyia oderwała tu d. 1 b. m. przeszło sto w nocy poprzylepianych grożących kartek. — D. 3 przełożony Dominikanskiego klasztoru Atocha na końcu

ulicy Retiro, w którego kaplicy często Król bywał, został uwięziony. Znaleść u niego miano układ przeciwney rewolucyi, korrespondencyią z Merino, pieniądze i broń.

Król zatwierdził uchwały Stanów tyczące się wyroków sądowych względem wschwytanych z bandy Salvatiera, i ustanowienia orderu i pieniężney nagrody dla officerów i żołnierzy, ktorzy zniesą bandę Merino.

Onegday stracony tu został były officer jazdy, który chciał na obalenie konstytucyi tworzyć bandę.

Xże Laval, poseł Francuzki, otrzymał od Króla naszego order złotego Runa.

Kapitan przybyłey do Kadyxu galery Hiszpańskiey przywiozł z południowey Ameryki wiadomość, iż przy iego odpłynieniu z Lagueira, kroki nieprzyiacielskie między Bolivarem i woyskami Królewskiemi na nowo się rozpoczęły.

Podług urzędowych doniesień Wicekróla Mexyku Apodaca, rokosz wybuchnął tylko w południowey części Mexyku i wysłał przeciw niemu 7000 Królewskiego woyska. Jnne doniesienia nie brzmią tak pomyślnie o stanie rzeczy w południowey części Mexyku.

Kommissyia, którą Stany do spraw naszych osad wyznaczyły, obiawiła iuż zdanie swoie, i proponuie zwołanie zgromadzenia Amerykańskich Stanów, podzielenie ich na 3 sekcyie, to iest iedney dla północnych, a dwie dla południowych prowincyy Ameryki, tudzież postawienie na czele każdey pełnomocnika, ieżeli można z rodziny Królewskiey. Mexyk ma bydź stolicą rządu pierwszey sekcyi, a Lima i Santa Fe de Bogata dwoch drugich. Amerykanie przyiąć maią z zmianami konstytucyią Hiszpańską, &c.

Z Londynu d. 12 Czerwca.

W izbie wyższey Margr. Landsdown zdał w piątek w imieniu kommissyi handlowey sprawę o iedwabnych naszych rękodziełach, w którym wystawiał bydź korzystnem dozwolenie wprowadzania iedwabnych Francuzkich towarów za mierną opłatą celną, ponieważ te przy wysokiey swey cenie rękodzielniom naszem bynaymniey szkodzić nie mogą. Zalecał także zaprowadzenie machin Francuzkich.

W izbie niższey przyięty został wniosek względem dodatkowey pensyi 6000 Fs. dla Xcia Klarencyi, która wypłacconą mu zostanie od r. 1818 — Na zapytanie P. Hume, co się stało z pozostałością po ś. p. Królu, odpowiedział Margr. Londonderry: iż zeszły Krol nie zostawił iako około 80,000 Fs. które prawem korony przypadły teraźnieyszemu Królowi. — Xże Klarencyi ma więc teraz 26,500 Fs. rocznego dochodu — P. Bernal zapytał się: czyli rozchodzące się wieści o zaburzeniach w Stambule zawieraią w sobie cokolwiek prawdy? Margr. Londonderry odpowiedział: że aż nadto się zprawdzaią; lecz poseł Królewski, wraz z innemi posłami dokłada naywiększey staranności do zasłonienia Chrześciian, i iak tylko doszła tu wiadomość o tych zaburzeniach, wydała admiralicyia rozkazy okrętom do zabezpieczenia własności Angielskich.

Król odbył w Sobotę tayną radę, na którey uchwaloną została wydana teraz odezwa względem oznaczoney na dzień

19 Lipca r. b. koronacyi. — Gazety nasze opisuią iuż wcześniey tę uroczystość i poczynione do niey przygotowania. Na teraz przywiedziemy tylko, że rycerz przybędzie podczas obiadu na dzielnym koniu do Westminsteru i wyzywać będzie do walki każdego, któryby Jerzego 4go nie uznał za prawego Króla. Konie są do tego wyuczone, a mianowicie do cofania się, ponieważ żaden ieździec nie może obrócić się tyłem do Monarchy. Oprócz rycerza siedzieć będą na koniach Lord High Stewart (Marszałek) Lord wielki koniuszy, i t. d.

W sobotę iadła Królowa obiad u Lorda Prezydenta Londynu, ale bez nayczmnieyszey wrzawy; tak przy iey przybyciu, iako i odieździe nie dał się żaden głos słyszeć.

Dziś rano zeszła z tego świata po długiey chorobie małżonka Ministra Hr. Liwerpool.

P. Canning powrócił tu d. 6 z stałego lądu. Gazeta Morning-Chronicle wnosi z nagłego iego powrotu, że wniydzie znowu do Ministeryium i przeznacza mu albo urząd Lorda admiralicyi, albo Ministra spraw wewnętrznych. W pierwszym przypadku, Lord Melville, teraźnieyszy prezes admiralicyi, obiąłby wydział spraw wewnętrznych, a w drugim oddaliłby się Lord Sidmouth. Wieść niesie, że P. Canning żąda, aby ieden z iego przyiaciół wszedł razem z nim do Ministeryium, i miano na to zezwolić. Gazeta Ministrowska nie zbiia wcale tego wniosku.

Nowy Hiszpański poseł przy naszem Dworze, P. Onis, przybył tu w sobotę. — Była posłowa Hiszpańska, Xiężna Frias, dała w niedzielę ucztę pożegnania, na którey znaydowało się do 200 osób.

Trzynaście posągów wyobrażaiących naszego Zbawiciela i 12 iego Apostołów, wszystkie z bursztynu, głowy tylko z twardego kamienia maiące, przywiezione tu zostały z stałego lądu. Znawcy starożytności twierdzą, iż zrobione zostały w wieku 6tym.

Pamiętniki Bonapartego maią iuż bydź ukończone. Jenerał Bertrand posiada ich iedną, a Hr. Montholon drugą kopiią. Lecz autor przepisał, aby dopiero po śmierci iego były wydrukowane.

Podług listów z Chili do 28 Lutego udało się Jenerałowi San Martin przeciągnąć na swoią stronę wszystkie portowe miasta Peru, wiele innych miast i powiatów, tak, iż około stolicy Lima rozciąga się kordon powstania, gdy tymczasem Lord Cochrane zamyka port Calao. Zresztą nie naciera teo jenerał na Limę, gdyż sądzi tam mieć wielu stronników, i niechce z Wicekrólem w żadne wchodzić układy. — O Angielskie okręty, które Cochrane zabrał, upomniała się fregata Andromacha; odesłano więc rzecz tę po rozpoznanie do Valpatroso; ładunek, iako Hiszpański skonfiskowany zapewne, ale okręty iako Angielskie wydane zostaną.

Od granic Multan d. 24 Maia.

D. 13 b. m. był dniem nieszczęśliwym dla mięszkańców Galaczu. Grecy obwarowali wszystkie przystępy do miasta; w okolicach i mieście stało ich około 2000, ponieważ przeszło 4000 odciągnęło do Wołoszczyzny. W porcie znaydowało się kilkanaście Greckich statków. Turcy dowiedziawszy się zapewne o odeyściu większey części Gre-

ków, przybyli d. 13 rano pod dowództwem Seraskiera Jbraitowa w liczbie 6000 przed Galacz. Po krótkim ogniu przypuścili szturm do Greckich warowni i po kilkogodziennym oporze, gdy Grecy wypotrzebowali wszystkę ammunicyią, opanowali ie. Z ustępuiącemi lub do portu uciekaiącemi Grekami, wpadli razem Turcy do miasta, w którem wszystkich mięszkańców, bez wyiątku kobiet i dzieci, wyrznęli i nakoniec domy zapalili. Liczba zabitych przechodzić ma 5000. Małey części Greków udało się uratować na statki. Tegoż dnia rozkazał Seraskier woyskom swoim postąpić przeciw Romana i Jassom; tymczasem niema ieszcze wiadomości, ażeby do tych miast weszły. Tyle tylko wiemy, iż gdy stoiący w Jassach do 800 Greków, chcieli się pod Skoleni w granice Rossyyskie cofnąć, onem nie dozwolono. Wszelako mieli poniżey znaleść do przeprawienia się przez Prut sposobność.

Podług rozporządzenia rządu Austryiackiego dozwolonem tylko było uchodzenie Multanom i Wołochom do Siedmiogrodzkiey ziemi poki woyska Tureckie do tych prowincyy nie weszły, ale odtąd nie wpuszczaią tam żadnego buntownika.

Grecy, którzy dotąd dosyć dobrze obchodzili się z mięszkańcami, zaczenaią rozmaite czynić gwałty. Pod pozorem, że Multanie są im przeciwnemi, rabuią domy Boiarów. 260 Greków z osady klasztoru Galeta udało się do Tergu Fermos i złupili tę okolicę. — Do Fokszan weszło d. 21 b. m. 140 Turków, osadzili dwa Greckie klasztory i oczekiwali na przyrzeczoną pomoc; 5ciu z nich udało się do Kymnika dla uspokoienia ludu, lecz zostali od Greków zabitemi. Tymczasem rozchodzi się wieść, że Seraskier nie w naylepszem zostaie porozumieniu z dowodcą Tureckiey flotylli, któremu zarzuca, iż za póżno od strony wody uderzył na Galacz, przez co wielu Greków uratowało się ucieczką.

Od granic Tureckich d. 1 Czerwca.

Względem oddalenia przeszłego W. Wezyra Ali Benderli, który do Cypru na wygnanie skazany został, zayść miała taka okoliczność: Oświadczył on otwarcie Monarsze, iż poty spodziewać się nie można przywrócenia spokoyności, poki przedmioty powszechney niechęci nie zostaną oddalone, a temi są: oba polubieńcy Jego Wysokości, Halet Efendi i Berber Baschi. Nakoniec, ieżeli mu zupełna moc wezyratu nadaną niezostanie, tedy woli złożyć swóy urząd. W. Sułtan odpowiedział mu surowo i rozkazał odeyść. Ali Benderli udał się potem do janczarów i zapewnił sobie ich pomoc względem oddalenia obu obmierzłych dworaków; zwierzył się także Muftemu, ale ten go zdradził. Janczarowie, zwłaszcza kilka kompaniy, które oddawna nienawidziły tych dworaków, złożyły radę i leciły swoiemu adze żądanie od W. Sułtana 6 głów, a pomiędzy niemi polubieńca Berber i przywołania W. Wezyra. Sułtan Mahmud odpowiedział atoli adze: iż ieżeli janczarowie zapomną o swoich obowiązkach i zbuntuią się, tedy będzie miał tyle odwagi zabić własną ręką Następcę tronu, i sam zagrzebać się potem w rozwalinach seraiu. Aga rzucił się Monarsze do nóg i przyrzekł opowiedzieć iego postanowienie, prosił iednak o iakowy znak łaski Cesarskiey

dla janczarów. Sultan odpowiedział, iż na to będzie czas, skoro janczarowie dadzą dowód swey wierności i posłuszeństwa. Odważna odpowiedź sprawiła skutek; żołnierze poddali się, a officerowie podpisali pismo, którem oświadczyli się, bronić Monarchy, religii i kraiu, poddaiąc się nieograniczenie rozkazom Sultana. Nazaiutrz wyszedł rozkaz Sultana, pochwalaiący wierność kochanych swych braci janczarów, i rozdano im razem podarunki. Polubieniec nie zaniedbał także przez znaczną kwotę pieniędzy poiednać się z niemi.

W Nissa, drugiey stolicy Serwii, Basza Turecki, o którym Porta miała podeyrzenie, iż sprzyia Grekom, został d. 9 Maia ścięty, a Arcybiskup Atanasi, wraz z trzema znakomitemi Grekami, z rozkazu W. Sultana obwieszony. Pierwszego obwieszono na drzwiach Kościoła, zwłoki iego po ulicach włóczono, potem psom do pożarcia rozszarpano. Zresztą w Serwii była wszelka gotowość do dzielnego odporu na przypadek napaści, i z tego względu nie może Porta woysk z Bośni wyciągnąć.

Listy z Saloniki, stolicy Macedonii, donoszą pod d. 10 Maia, iż i tamteyszy Basza kazał kilkunastu bogatych Greków stracić. Cała Macedoniia ma bydź, podług tychże listów, w gotowości do zwalenia iarzma Tureckiego.

Do Pargi powrócili dawni mięszkańcy, a co za tem iest do noszenia oręża, udało się pod chorągwie Greckie.

W teraźnieyszych okoliczznościach przypominaią następuiące zdarzenie: Przed trzema laty idącemu do meczetu W. Sultanowi spadł z głowy turban. To nastąpić łatwo mogło przez złe osadzenie go przez Silidhar Agę, który nader łagodnie ukaranym został, bo tylko oddaleniem i wygnaniem. O zdarzeniu iednak tem różnie w Turczech sądzono. Mahometańscy liberaliści wnosili z niego z radością zbliżenie się do poleru Europeyskiego; Mufty zaś i ulemowie upadek prawey wiary szanownych zwyczaiów przodków. Lud nak nic upatrywał w spadnieniu turbanu złą wróżbę.

— D. 9. —

W Bulgaryi kilkanaście powiatów, ja między innemi miasta Ternowa, Filipopoli i Hrasgarde uchwyciły oręż dla odcięcia Turkom, którzy za Dunay przeszli, dowozu żywności. W Filipopoli zbiegły z Ternowa Biskup stanął na czele powstańców i ma iuż około 12,000 Bulgarczyków pod swoiemi chorągwiami liczyć. W odezwie swoiey do Bulgarczyków wyraził: — "Gdy śmierć katowska barbarzyńskich Turków iest nieodzownym losem wszystkich chrześciańskich Biskupów i Greków czyli oni należą lub nie do powstania, przeto wzywam wszystkich Chrześciian do walczenia za swoie życie i wiarę. Uważać powinni za ostrzeżenie, co ich czeka, śmierć Patryiarchy i innych współwierców w Stambule i innych okolicach, i łączyć się pod święty Krzyż.„ — D. 15 Maia otoczony znakomitemi Grekami i poprzedzony Krzyżem udał się rzeczony Biskup z Filipopoli do Ternowa.

Z Stambułu nadeszły doniesienia do 18 Maia; ale nic nowego nie zawieraią w sobie, namieniaiąc tylko, że nowy Patryiarcha nie z przestrachu swoiego mianowania nagle umarł, ale z rozkazu W. Sultana w swoim mięszkaniu zaduszony został.

W Adryianopolu oprócz Patryiarchy Kyryllos, który tam iako aient Rossyyski na osobności osiadł, wszystkich bogatych Chrześciian wymordowano.—Biskup w Eno na uyściu Hebros, zaledwo tylko ucieczką się uratował. Mnichy na górze Athos zostawały w nayjwiększey obawie. W Bulgaryi zaś Grecy mszcząc się za zamordowanie Patryiarchy, wyrznęli wielu Turków.

Turcy w Patras otrzymawszy pomoc iz Lepanto, odpędzili oblężeńców od cytadeli; ale w krótce zpamiętali się Grecy i tak dalece pobili Turków, że mało uszło ich do cytadeli. Patras iest iuż tylko pogorzeliskiem; ugały i pożary zniszczyły na około wspaniałe drzewa pomarańczowe, cytrynowe i cedrowe, a Rzymskie wodociągi wyschły.

Z Amsterdamu d. 16 Czerwca.

Hanowerski okręt pod Kapitanem Ruyl, wyładowany winem, wódką i innemi towarami, z Cette do Gandawy i Bremy przeznaczonemi, spalił się całkowicie d. 7 Czerwca na wysokości Wight, lud tylko z niego wyratowano.

Angielski poseł, Lord Clancarty wyiechał z Bruxelli do Spa.

Wczoray okręty nasze po odbytych modłach wyszły na morze na połów śledzi z Vlaardingen, Maassluys, Enkhuizen, Ryp i Monikendam.

Przy pomnażaiącym się handlu postanowił gubernator Batawii wpuścić ieszcze w bieg za 1 mill: Zł. papierowych pieniędzy.

Rocznica bitwy pod Waterloo obchodzona będzie w Bruxelli w Kościele S. Guduły odśpiewaniem *Te D[illegible]*, a wieczór oświeceniem miasta.

Z Hanoweru d. 16 Czerwca.

Dziś rano przybył tu nasz Królewic, Xże Kumberlandyi, i uda się przez Getyngę, gdzie ziedzie się z swoią małżonką, do Ems. Dla wygody kąpiących się będzie i tego lata poczta w Ems urządzona.

Przybyły tu kwartalny pocztowy okręt z Londynu przywiózł znowu wiele rzeczy na pobyt tu N. Króla przeznaczonych; a za kilka dni nadeydzie ieszcze 20 kufrów i pak. J. Król: Mość ma tu nieochybnie w Wrześniu ziechać.

Z Korfu d. 18 Maia.

Stary lis, Ali Basza Janiny, rozpuścić kazał wieść o swey śmierci, ażeby uśpił działaiące przeciw sobie woyska Tureckie. Gdy one sądziły go za umarłego z zgryzoty lub otrutego przez swoiego sekretarza, uczynił on z swey twierdzy wycieczkę, uderzył na główną ich kwaterę i okropną rzeź sprawił. Wychodząc na tę wyprawę rzekł do swoich ludzi: " Dzieci moie! Turcy zmienili moie nazwisko; lecz i wy go zmienicie. Nazywaią mnie Kara Ali (wyklętym) wy nazwiecie mnie kiedyś Elmas Ali (perłą.)

Na wyspę Zante zbiegło z Morei kilkanaście tysięcy kobiet i dzieci. Znaczne skarby Weli Baszy (syna Alego,) które gdy będąc gubernatorem Prevesy, odesłał na wyspę S. Maura, przewiezione teraz zostały do Malty. Sądzą, iż na przypadek swey śmierci w Azyi, dokąd z dzierżą [illegible] wygnany został, odkazał ie Jenerałowi Maior wi Adams.

Admirał Graham-Moore oczekiwany tu iest w krótce z Malty z całą eskadrą Angielską na morzu śródziemnem.

DODATEK DO Nro 52. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 1 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 25 Czerwca.

Podług naynowszych iednozgodnych doniesień z Wołoszczyzny (wyraża Dostrzegacz Austryiacki) wysłany przed niejakim czasem przez Jpsylantego 2ch tysiączny korpus Heterystów pod dowodztwem Kantakuzena przeciw Fokszanom i Galaczowi, niedaleko Buseo przez woyska Jussuf Baszy Jbrailowa pobity i rozproszony zupełnie został. Dowodca iego uciekł do Multan, a reszta tego korpusu z 200 ranionych powrociła do Targowicy, gdzie podług zeznania przybyłych ztamtąd wiary godnych osób panuie wielkie pomięszanie i trwoga. Jpsylanty w przypadku silnego napadu Turków zamyśla cofnąć się do Kimpolungo, gdzie dla niedostępnych gór sądzi się bydź przeciw ściganiu bezpiecznym.

Tymczasem ieden z iego podwładnych Kapitan Jordaki podszedł w Pitesze z 500 Arnautami 70 Turków w Sladina nad rzeką Aluta, kilku z nich zabił, reszta uciekła, potem piękne to miasto spalił i do stanowiska swego w Piteszt powrocił. Nietylko to miasto, ale i inne, iako to Argiech, Rymnik, Tirgossil zostały przez mięszkańców opuszczone, którzy woleli odstąpić swych własności, niżeli dostać się w ręce hord Arnautów.

Na prawym brzegu Aluty mała tylko liczba Tureckiego woyska postąpiła aż do Reureri niedaleko Rymnika, skąd cofnęła się znowu ku Kraiowey, gdzie zgromadza się głowny korpus Baszy Widdynu, który osadził już o 3 mile ztamtąd leżący klasztor Motru nad rzeką Szyllą.

Od 3 Czerwca przerwany iest wszelki związek między Bukarestem i granicą Austryiacką, ponieważ rokoszanie nikogo przez swoią liniią nie przepuszczaią.

Z Wrocławia d. 10 Czerwca.

Na tuteyszym wiosiennym iarmarku odważono zaraz d. 1 b. m. 15,600 cetnarów wełny, z którey 2000 naylepszego gatunku sprzedano po 100 do 140 talarów cetnar.

Założony w r. 1805 dla wdów i sierot Katolickich nauczycielów szkolnych początkowo dla samego cyrkułu Hirszberskiego przeznaczony instytut pensyi, rozciąga się teraz na cały katolicki Szląsk i

liczy do 1052 członków. Fóndusz iego urosł do 20,000 talarów, i pomnaża się co rok odkładaniem czwartey części prowizyi i składek na kapitał. Inne 3 części obracane są na pensyie, które zmieniaią się co 5 lat. Na następne oznaczone są po 26 talarów rocznie. — Z wielką usilnością pracuią tu nad założeniem podobnegoż instytutu dla nauczycielów Ewangelickich.

Założona w Brzego elementarna szkoła dla żydów zbliża się do udoskonalenia. Naięto ten także obszernieysze mieysce dla nader liczney bezpłatney dla ubogich szkoły.

Z wielką troskliwością zbieraią teraz i opisuią wszystkie historyczne dowody znayduiące się w zniesionych Szląskich klasztorach. Liczba ich przeydzie 30,000, których spisano iuż podług lat porządku 19,682.

Wiadomo, iż Dziejopis Polski Długosz naznacza stolice pierwszych Biskupów Szląskich w Smogorzowie, a potem w Byczinie. Nie wiadomo teraz gdzie tych mieysc szukać, ponieważ czas zmienił w Szląsku wielu mieysc nazwiska. W zeszłym roku Kanonik Aulock i Professor Herber przedsięwzięli w tym celu podroż, i z wielkiem podobieństwem naznaczaią bydź temi stolicami teraźnieyszą wieś Smograu w Namysłowskim, miasteczko Pitschen w Kreicburgskim cyrkule.

Z Frankfortu d. 13 Czerwca.

Królewic Angielski, Xże Kambrydgi, z małżonką swoią i W. Xiężną Meklenburgsko-Strelicką odwiedzili w tuteyszem mieście W. Xięcia Rossyyskiego Mikołaia.

Elektorowa Heska bawi od 7 b. m. w Wilhelmsbad, a sam Elektor oczekiwany był d. 14 dla przyięcia N. Króla Pruskiego, który tam d. 15 ziedzie, zabawi przez d. 16, uda się z tamtąd d. 17 do Moguncyi, gdzie d. 18 zlustruie woysko, a potem przez Koblenc, Trewir i Luxemburg do Spa.

Od brzegów Menu d. 17 Czerwca.

Seym Królestwa Saskiego zakończony został d. 11 b. m. zzwykłemi uroczystościami.

Wydatki na utrzymanie teatru w wolnem mieście Frankforcie wynosiły w r. zeszłym 53,000 Zr. (z których utrzymanie aktorów kosztowało 20,000, a oświecenie teatru 5000 Zr.) przewyższyły przychod o 12,000 Zr. a zatem 80 akcyionistów nie mie i znowu, żadnego zysku, owszem dołożyć do swoich akcyy musieli. (Teatr w Lipsku założony także przez akcyie został, lecz utrzymuie się bez dopłat.) Czynsz z placu na którym teatr w Frankforcie sto , został na prośbę dyrekcyi od 3400 Zr. do 2200 zniżony, pod warunkiem, aby loże dla posłów zagranicznych lepiey urządzone zostały.

Pomiędzy 265 wychodźcami do Ameryki północney, którzy niedawno około Moguncyi przepłynęli, znaydowało się 165 Szwaycarów, nad któremi miał dozor Angielski Major Rudolf May.

W Gettindze znayduie się teraz 1347 studentów, którzy zaymuią 1119 izb i płacą z nich naymu 22381 talarów.

Z Bruxelli d. 11 Czerwca.

Względem Panny Lenormand, wieszczki Francuzkiey, wydany został w Lowanium wyrok. Skazaną iest na nayniższą karę, to iest: na roczne więzienie, zapłacenie 50 Fr. i kosztów prawnych, za oszukiwanie i zwodzenie ludzi, i t. d.

Poseł Pruski Xże Hatzfeld wyiechał ztąd do Akwisgranu, gdzie N. Król Pruski iest oczekiwany.

Ostrzeżenie.

Przeczytawszy w Dodatku do Nr. 93. Gazety Korrespondenta Warszawskie o Odezwę W. Olrych Szanieckiego, Autora proiektu załeżenia w Pińczowie Towarzystwa Rolniczo-handlowego, pomiiąwszy wszystko co przeciw temu proiektowi iuż zarzucano, i ieszcze zarzucić można, podpisany szczególnie zastanowił się nad temi słowami Autora: "przez parę pomyślnych processów, ubyło z massy długów dobra te ciążących, przeszło milion Złp." — Taka chełpliwość Autora w piśmie publicznem umieszczona, połączona z wieściami, iakiemi Kraków, Warszawę i znaczną część Królestwa, a szczególniey Woiewództwo Krakowskie napełnia, zniewala podpisanego ostrzedz Szanowną Publiczność, że ieden z tey pary pomyślnych processów zasadzaiący się na wyroku zaocznie otrzymanym z Sukcessorami Sroczyńskiemi, o dwie summy z kupna dóbr Taykur wynikłe, iednę 292,000 Złp., drugą 140,000 Złp. w krórce żadnego znaczenia mieć nie będzie; otrzymał bowiem W. Szaniecki ten wyrok w Trybunale Cywilnym Iwszey Instancyi Woiewództwa Krakowskiego, w tenczas gdy brat móy Franciszek Sroczyński umocowany od całego rodzeństwa i wszystkie Familiyne papiery maiący śmiertelną chorobą złożony w Galicyi, w cztery dni, to iest 30 Stycznia r. b. po zapadłym wyroku umerł. Z tego tedy nieporównanego nieszczęścia, którem Familiia Sroczyńskich przez stratę tak drogiey osoby dotkniętą została, korzystaiąc W. Szaniecki ostatni ieszcze uczynił zamach na wydarcie im maiątku. — Niech się iednak tą pomyślnością ani sam nie cieszy, ani przed drugiemi nie przechwala, ani nie zwodzi Publiczności, ani nie zdradza fałszywą wysławą rzeczy akcyonistów towarzystwa, w krótce bowiem Sukcessorowie Sroczyńscy w Sądzie dowodami nayoczywistszemi okażą, że te dwie summy s. p. Michał Sroczyński ich oyciec, w mieyscu przekazanych kontraktem empti venditi o klucz Taykurski zawartym częścią, innym równie pilnym Wierzycielom zastępuiąc ś. p. JW. Margrabstwa Myszkowskich za ich zezwoleniem, częścią do ich rąk własnych lat temu uwadzieścia dwa zapłacił; a nadto Sukcessorowie Sroczyńscy napadnieni przez W. Szanieckiego i zagrożeni ruszeniem ich z maiątków od lat przeszło trzydziestu posiadanych, process przez brak czasu, i trudność wynalezienia w Margrabstwie fundu zu dotąd zatrzymany, teraz ex actoratu przeciw niemu rozpoczną, o następuiące kapitały ze skryptów oryginalnych, cessyi, i ewikcyi pochodzące iako to: o summy złp. 50,000, o złp. 54,901, o złp. 64,800, o złp. 43,431, o złp. 78,000, o złp. 93,570, o złp. 32,692, o złp. 3800, o złp 9,725 razem wszystkie summę złp. 430,917 kapitalną, a z procentem razem złp. 846,862 wynoszące.

To ostrzeżenie odkrywaiące szkodliwe zamiary Autora Towarzystwa, ten ma cel szczególny z interessu mego i rodzeństwa moiego, aby nikt z osób za iakimkolwiek prawem części dóbr Margrabstwa Pińczowskiego posiadaiących niedał się W. Szanieckiemu uwodzić i wszelkie raty z tychże dóbr należące na rzecz Sukcessorów Sroczyńskich w drodze exekucyi urzędownie zapowiedziane, na satysfakcyią summy 22,420 dukatów kapitalney i 10,905 dukatów prowizyonalney sześcioma dwóch po sobie w tym kraiu istnących Rządów wyrokami przysądzoney, dla nich zatrzymywali, bo inaczey sam sobie każdy przypisze swoiey nieostrożności skutki. To ostrzeżenie, w Gazetach Warszawskiey, Krakowskiey i w Dzienniku Woiewództwa Krakowskiego do umieszczenia podaię. — W Krakowie dnia 24 Czerwca 1821 r.

Ferdynand Sroczyński.

Uwiadomienie Literackie.

Dziełko o Żydach zawieraiące w sobie oryginalne tłumaczenie Talmudów, tudzież wykrycie zasad moralnych i rozumowania Izraelitów, w Siedlcach drukowane iest do sprzedania w Krakowie:

W Księgarniach JPana Maja, P. Mateckiego i P. Frienlein, Exemplarz Złp. 1 gr. 6.

Ponieważ zaś ziawiła się odpowiedź na wspomnione Dziełko tu w Krakowie, przez Pod. Samuel Baum na Kazimierzu mieszkaiącego wydana, ato w wyrazach

naydotkliwszych przeciw Autorowi i falsz zadaiąca tłumaczonem textem, więc Autor Judaizmu przyrzeka ieszcze obszerniey iak dotąd twierdził swe dowieść, a publiczność się przekona o prawdzie.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, d. 1 Lipca dana będzie Opera w 3 aktach: *Jadwiga Królowa Polska.*

We Wtorek zaś, d. 3 Lipca, na benefis Kazimierza i Józefy Skibińskich dana będzie nowa Opera w 1 wielkim akcie, przez L. A. Dmuszewskiego, z muzyką K. Kurpińskiego, pod nazwiskiem: *Alexander i Apelles.* — Którą poprzedzi nowa arcy-zabawna historyczna Komedyia w 2 aktach z francuzkiey P. Dezéde, przez A. Żółkowskiego przetłómaczona, pod nazwiskiem: *Fryderyk i August*, czyli *dwóch Paziów.*

DONIESIENIA

Dyrekcyia Główna Górnicza, czyni wiadomo wszystkim chęć kupienia Owiec maiącym, iż z mocy Reskryptu Wys: Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 12 b. m. i r. Nr. 549/2005 z Maia 21 wydanego w mieście Kielcach w kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey dnia 23 Lipca r. b. i następnych o godzinie 10 zrana, zacznie się odbywać publiczna licytacyia na sprzedarz za gotową zaraz zapłatę następuiących gatunków Owiec:

1.) Baranów Hiszpańskich starych sztuk 36 których cena sztuki na pretium podana iest Złp. 108.

2.)	ditto dwóch letnich Hiszpańskich	— 50	Cena	—	108.
3.)	ditto rocznych ditto	— 14	—	—	90.
4.)	ditto starych poprawnych	— 4	—	—	36.
5.)	ditto 2ch letnich	— 40	—	—	36.
6.)	ditto rocznych	— 56	—	—	32.
7.)	Matek starych poprawnych	—140	—	—	24.
8.)	Skopów 2ch letnich poprawnych	—160	—	—	12.

Życzących sobie zatym tego kupna, na dzień i godzinę oznaczoną zaprasza, gdzie Barany po sztuk 4 a Owce po sztuk 10 sprzedawanemi będą.

Za Dyrektora *Moritz.*

Tomaszewski, Sekr. Jen.

W dniu 2gim Lipca r. b. o godzinie 3ciey popołudniu przy ulicy Floryańskiey pod L. 530 w domu podpisanego Komornika odbędzie się sprzedarz ruchomości iako to: Książek różnych, Adamaszku tureckiego, Instrumentów muzycznych, Naczeń srebrnych i innych Kleynotów. Chcący licytować raczą się zgłosić z gotowemi pieniądzmi; będzie zarazem i koń maści siwey z bryczką bez pokrycia sprzedanym. — W Krakowie d. 28 Czerwca 1821.

H. Salomoński, *Kom. S.*

Życzonoby sobie Kawalera, któryby był w 30 lub 35 roku, a przytym językiem Niemieckiem, Francuzkiem, Włoskiem, i Angielskiem mówił, i tłumaczył doskonale, do tego dowody swey moralności i examin z tych czterech wspomnionych języków złożyć mógł; otrzyma roczną pensyią 100 dukatów, wraz z stołem i stancyią własną. Dalszą wiadomość powziąść można u W. X. Jussen w ulicy Mikołayskiey pod Nr. 672.

Ur. Janowi Zgarskiemu zamieszkałemu we wsi Korytnicy w Obwodzie Stopnickim Woiewództwie Krakowskim J.W. Stanisław Hrabia Szaniawski w dniu 24 Czerwca roku zeszłego 1820 podpisał Rewers na summę 1400 Zł. Ten Rewers iako i cały maiątek tegoż Ur. Zgarskiego z dnia 12 na 13 Października w roku zeszłem spalonym w nocy o godzinie 12 został: żeby niebyła wątpliwość, iżby kto ten Rewers mógł wydobydź, a później się o ten dług upominać; więc ten Rewers ninieyszem pismem i Obwieszczeniem umarza się i zanieważny poczytuie. Dan w Krakowie d. 30 Czerwca 1821.

Jan Zgarski.